

NIEUWSBRIEF

DECEMBER 2021

**VOOR BESTUURDERS EN MEDEWERKERS BETROKKEN
EN ACTIEF IN HET BEROEPSONDERWIJS**

BESTE LEZER,

Hierbij ontvang je de nieuwsbrief voor en door vertegenwoordigers van de vakbonden die betrokken zijn bij het beroepsonderwijs. Suggesties, tips en bijdragen zijn van harte welkom. Deze kun je sturen naar: **Isabel Coenen**. Veel leesplezier.

INHOUD

1. Ontwikkelingen in de sectorkamers en SBB
2. Ontwikkelingen in de BBL
3. Nieuwsberichten

1. ONTWIKKELINGEN IN DE SECTORKAMERS EN SBB

▶ AANGEPASTE DIENSTVERLENING SBB

In ieder geval tot en met 14 januari 2022 bezoeken de adviseurs praktijkleren van SBB geen leerbedrijven. Uitbreidingen en herbeoordelingen doet de SBB op afstand. Voor aanvragen van aspirant-leerbedrijven waar een student in beeld is, wordt op afstand erkent en gaat de adviseur later op bezoek. Dat geldt ook bij klachten en kritische situaties. Op deze wijze probeert de SBB de kwaliteit van stages en leerplekken ook in deze tijd te garanderen. [Meer info over de aangepaste-dienstverlening](#)

▶ BASISCIJFERS JEUGD

Welke kansen heeft een jongere op de arbeidsmarkt in een bepaalde regio? Dat staat in de 35 regioschetsen Basiscijfers Jeugd die UWV en SBB onlangs hebben gepubliceerd. De regioschetsen laten per arbeidsmarktregio zien wat de arbeidsmarktkansen zijn voor jongeren. [Bekijk de 35 regioschetsen](#)

Basiscijfers Jeugd biedt ook een actueel beeld van de kansen en mogelijkheden voor jongeren. Zo zijn in het eerste halfjaar van 2021 de meeste mbo-vacatures te vinden in:

- Gastvrijheid (56.300)
- Retail (48.580)
- Zorg (38.270)
- Commercie, groothandel/internationale handel (26.140)
- Transport en logistiek (24.240)
- Technische installaties en systemen (19.420)
- Metaal en metaalelektronica (12.730)

[Bekijk de Basiscijfers Jeugd](#)

▶ VERKIEZING BESTE LEERBEDRIJF EN BESTE PRAKTIJKOPLEIDER

SBB organiseert jaarlijks een verkiezing, waarbij iedereen een erkend leerbedrijf en praktijkopleider kan voordragen. Op 16 mei wordt tijdens het jaarlijkse Ambassadeursgala de publiekswinnaar bekendgemaakt. De inschrijving sluit op 7 januari 2022. U kunt uw voorkeur doorgeven voor het [beste leerbedrijf](#) en de [beste praktijkopleider](#).

[Zie ook, Verkiezing-beste-leerbedrijf-en-praktijkopleider](#)

ONTWIKKELING SECTORDOORSNIJDEND DOSSIER NIVEAU 2 DIENSTVERLENENDE BEROEPEN

De SBB ontwikkelt op verzoek van OCW een sectordoorsnijdend kwalificatiedossier dienstverlenende beroepen op niveau 2. Het dossier krijgt een brede basis en specifieke sectorale uitstroomkwalificaties. Doel is dat studenten worden geholpen zich te oriënteren op de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt om daarmee een beter onderbouwde beroepskeuze te kunnen maken. Belangrijk uitgangspunt is dat studenten altijd opgeleid worden voor herkenbaar vakmanschap en een arbeidsmarktrelevant diploma. Draagvlak van de sectorkamers is voorwaardelijk voor het besluit of dit dossier al dan niet wordt ingevoerd.

PROFIEL VAN STUDENTEN VAN ECONOMISCH-ADMINISTRATIEVE MBO-OPLEIDINGEN

Het onderzoek en advies van het CMMBO richt zich op het versterken van het arbeidsmarktgericht opleiden van de studenten voor wie doorstroom naar een hoger niveau nu niet aan de orde is.

Op grond van de uitkomsten concludeert de CMMBO dat het gebruik van het ontwikkelde skills-instrumentarium scholen perspectief biedt om de afstemming van vraag en aanbod op regionaal en individueel niveau te verfijnen. Een noodzakelijke stap voor de verdere stimulering van het gebruik van skills is het bevorderen van een landelijke, geüniformeerde skills-taal. De Commissie concludeert ook dat de maatregelen niet voldoende zijn om het geringe arbeidsmarktperspectief voor de met name lagere niveaus van deze opleidingen te veranderen. Daarvoor is de uitstroom aan schoolverlaters van deze opleidingen naar verhouding te groot ten opzichte van het verwachte aantal baanopeningen.

EXTRA MIDDELEN VOOR STAGES IN DE ZORG

Voor 2022 is 63,5 miljoen toegezegd door het Ministerie van VWS voor innovatieve vormen van stages met als doel de stagecapaciteit uit te breiden voor studenten van zorgopleidingen. Hiervoor wordt een aparte regeling ontwikkeld. Streven van het ministerie van VWS is dat per april 2022 op de regeling kan worden ingeschreven en dat de gelden na de zomer van 2022 voor één jaar ingezet kunnen worden.

MARKTSEGMENT ENERGIETRANSITIE

Sectorkamer Techniek en gebouwde omgeving (TGO) heeft begin 2020 een tijdelijk marktsegment Energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie ingesteld. In dit marktsegment verkenden deskundigen uit het onderwijs en het bedrijfsleven, waaronder de FNV gezamenlijk hoe de kwalificatiestructuur kan meebewegen met de opleidingsvragen die door energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie ontstaan of veranderen. Op 25 november is het advies van het marktsegment aangeboden aan Sectorkamer TGO. In het eerste kwartaal van 2022 zal het advies in het bestuur behandeld worden.

2. ONTWIKKELINGEN IN DE BBL

VERLENGING VAN HET ACTIEPLAN STAGES EN LEERBANEN IN 2022

Vanuit het Nationaal programma Onderwijs heeft OCW middelen beschikbaar gesteld voor verlenging van het Actieplan stages en leerbanen tot en met het einde van 2022. Met deze middelen kan SBB zich blijven inzetten voor voldoende stages en ondersteuning van leerbedrijven, scholen en regionale partners bij om- en bijscholing met praktijkleren in het mbo. Ook is er aandacht voor kwetsbare studenten waaronder het praktijkonderwijs en entree. Naast tekorten zijn er plekken die open staan, waaronder stages en leerbanen in de techniek. De FNV heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat het actieplan zich ook richt op hoe deze plekken ingevuld kunnen worden.

[Lees hier meer over het Actieplan](#)

TOEKOMST VAN DE BEROEPSPRAKTIJKVORMING

De thema-adviescommissie BPV heeft in 2021 gesprekken gevoerd over de wijze waarop de beroepspraktijkvorming en de begeleiding daarbij van studenten kan worden verbeterd. Sandra ter Maat, bestuurder FNV heeft hier actief aan deel genomen. De commissie constateert dat het palet aan praktijkleren kleurrijker is geworden. Daarbij zijn verschillende (maatschappelijke) ontwikkelingen zichtbaar aan de kant van studenten, het werkveld en het onderwijs die invloed (gaan) hebben op de beroepspraktijkvorming. De commissie heeft vier adviezen geformuleerd, gericht op de korte en middellange termijn. Deze zullen in het komend vakbondsoverleg beroepsonderwijs en in de sectorkamers worden besproken.

3. NIEUWSBERICHTEN

IMPRESSIE BEGROTINGSVERGADERING OCW

De FNV heeft input geleverd voor de behandeling van de onderwijsbegroting 2022. [Reactie FNV begroting OCW 2022](#). Veel van de deze punten zijn tijdens de behandeling van deze begroting door leden van de Tweede Kamer ingebracht. Gesproken werd over het belang van stagevergoeding, bestrijden en voorkomen van stagediscriminatie, begeleiding bij een goede studiekeuze, belang van leven lang ontwikkelen via het mbo, structurele verhoging van de subsidieregeling praktijkleren etc. Ook gaven leden van de Tweede Kamer aan zich zorgen te maken over de beperkte instroom in de techniek terwijl daar juist veel werkgelegenheid is en voor jongeren veel kansen liggen. Gepleit werd voor maatregelen om het onderwijs beter te laten aansluiten op de behoefte van de arbeidsmarkt. De SP stelde het belang van een stagevergoeding aan de orde. Een motie om die te verplichten werd echter verworpen. PvdA deed een oproep om het te kort aan leerbanen op te lossen door een structurele verhoging van de subsidieregeling praktijkleren.

[Zie hier de aangenomen moties](#)

LEVEN LANG ONTWIKKELEN EN ONDERWIJS IN HET REGEERAKKOORD

Aandacht voor onderwijs.

Het regeerakkoord bevat een aantal positieve punten die aansluiten bij de wensen van de FNV en AOb en de aanbevelingen uit het SER-advies gelijke kansen, juni 2021. Zo zijn we blij met de herinvoering van de basisbeurs, de aandacht voor kwaliteitsverbetering en maatregelen voor het bevorderen van gelijke kansen waarvoor het kabinet extra structurele investeringen wil doen. Alles bij elkaar opgeteld gaat het om een bedrag van ongeveer 3 miljard euro. Dit is de helft van wat er volgens de FNV nodig is om het onderwijs weer op orde te krijgen. Het kabinet pakt een aantal grote punten aan waar de FNV en AOb al jaren voor strijden. De loonkloof, het verschil in salaris tussen leraren primair onderwijs (po) en hun collega's in het voortgezet onderwijs (vo), wordt gedicht. En er lijkt een eerste stap te worden gezet naar een stabiele financiering van het wetenschappelijk onderwijs.

Punt van aandacht is de te geringe ambitie voor het oplossen van het lerarentekort.

Of de acties daadwerkelijk bedragen aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, verbetering van gelijke kansen hangt bovendien af van de verdere uitwerking. Er is nog veel onduidelijk over hoeveel geld en nu voor precies welke maatregelen beschikbaar is. Een ander kritiekpunt is de compensatieregeling bij het leenstelsel. Hiervoor wordt €1 miljard extra uitgetrokken, boven op het huidige budget voor studievouchers. De FNV heeft al snel uitgerekend dat dit absoluut niet voldoende is om studenten volledig te compenseren en roept het kabinet op om dit te verhogen.

Leven lang ontwikkelen

Als het om leven lang ontwikkelen gaat is de inzet in het regeerakkoord nog erg op hoofdlijnen. Leerrechten klinkt veelbelovend, maar of deze daadwerkelijk leiden tot een sterkere arbeidsmarktpositie hangt af van de wijze waarop deze worden uitgewerkt. Het mag niet leiden tot verdere privatisering van het onderwijs of te eenzijdig de verantwoordelijkheid bij het individu leggen.

Wat ontbreekt zijn extra middelen voor basisvaardigheden. Evenals waarborgen voor de kwaliteitsborging hiervan. Positief is dat het kabinet wil inzetten op de versterking van de arbeidsmarkt infrastructuur, maar er is nog veel onduidelijk hoe dat zal worden ingevuld. [Coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst](#)

STAP-BUDGET

Werkenden en werkzoekenden kunnen vanaf 1 maart 2022 een STAP-budget van maximaal € 1.000 euro aanvragen voor scholing en ontwikkeling. Mensen kunnen deze subsidie gebruiken voor het volgen van een training, cursus of opleiding om daarmee hun arbeidsmarkt positie te versterken. De subsidie heet STAP. Dit staat voor Stimulering Arbeidsmarkt Positie. [Bekijk de meest gestelde vragen over de Subsidieregeling STAP-budget](#).

STAP-budget vervangt fiscale aftrek scholingskosten.

Tot 1 januari 2022 is het voor werkenden en werkzoekenden mogelijk om bij de aangifte inkomstenbelasting scholingskosten af te trekken. [Daarna zijn deze kosten niet meer aftrekbaar](#).

STAP-budget aanvragen bij UWV.

Vanaf 1 maart 2022 kunnen [werkenden en werkzoekenden via het STAP portaal het STAP-budget aanvragen](#). Dit kan per persoon 1 keer per jaar. Als de aanvraag is goedgekeurd, wordt het bedrag betaald aan de opleider. De aanvragen worden beheerd en uitgevoerd door het UWV.

De FNV vindt het belangrijk dat mensen worden ondersteunt bij het maken van de juiste keuze voor opleiding waarmee ze hun arbeidsmarktpositie kunnen versterken. Het STAP budget mag geen vervanging zijn van functiegerichte trainingen waarvoor werkgevers verantwoordelijk zijn. Daartoe organiseert de FNV begin februari een webinar voor trajectbegeleiders en loopbaanadviseurs.

➡ EXTRA AANVRAAG PERIODE REACT EU VOOR SOCIALE PARTNERS

De Europese Commissie heeft vanwege de coronacrisis een herstellepakket ter beschikking gesteld aan de EU-landen, waaronder het instrument REACT-EU. Van 11 oktober tot en met 12 november 2021 heeft een tijdvak opgestaan voor o.a. sectorfondsen en sociale partners om een aanvraag te doen voor projecten gericht op begeleiding en opleiding van kwetsbare werkenden.

Nieuw aanvraagtijdvak begin 2022 - hoger subsidiepercentage

Omdat het volledige budget van REACT-EU nog niet is benut, zal de subsidieregeling REACT-EU Sectoren op de volgende twee onderdelen worden aangepast:

- Subsidiepercentage wordt verhoogd van 75% naar 100%
- De budgetten per sector worden geschrapt, aanvragen worden op volgorde van volledige binnenkomst toegekend

Dat betekent nieuwe kansen voor sociale partners om voorstellen in te dienen voor kwetsbare werkenden o.a. voor beroepsgerichte trainingen en basisvaardigheden waarbij verletkosten worden vergoed.

➡ WERKAGENDA INTEGRATIE OP ARBEIDSMARKT: GELIJKE KANSEN OP WERK VOOR MENSEN MET EEN MIGRATIEACHTERGROND

Veel werkgevers in verschillende sectoren hebben moeite om vacatures op te vullen. Toch hebben mensen met een migratieachtergrond nog vaak problemen bij het vinden van een stageplek of een baan. Ook stromen zij minder vaak door naar betere functies en komen ze minder makkelijk uit de bijstand of WW dan mensen zonder migratieachtergrond. Om deze groep gelijke kansen op de arbeidsmarkt te bieden, lanceerden 21 landelijke partijen waaronder de FNV maandag 13 december 2021 de Werkagenda Verdere Integratie op de Arbeidsmarkt (VIA). De partijen in de VIA willen jongeren helpen bij een beter onderbouwde studiekeuze en zich inzetten voor het tegengaan van stagediscriminatie en het bieden van handvatten voor gelijke kansen bij werving en selectie bij een eerste baan of stage. [Werkagenda-via](#)

➡ OPROEP TOEGANKELIJK HOUDEN MBO

In een gezamenlijke brief hebben MBO Raad, JOB, AOB, FvOv, CNV-Onderwijs, FNV-Overheid en BVMBO de demissionaire regering opgeroepen om het mbo toegankelijk te houden voor alle studenten. De mogelijke invoering van het ctb in het mbo geeft te grote risico's op onder meer het afhaken van studenten uit de grote groep leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren. Zij roepen het demissionair kabinet op de mbo-scholen daartoe vertrouwen en ruimte te geven op basis van de bewezen inzet tijdens de pandemie.

[Brief aan_dhr_rutte_over_mbo_en_coronatoegangsbewijs](#)

➡ MBO'S KUNNEN EXPERTISE VOOR INBURGERAARS BLIJVEN INZETTEN

Gemeenten krijgen aanvullend budget voor de inburgeraars die in 2022 instromen in de onderwijsroute. Daarmee wordt mogelijk gemaakt dat het mbo-inburgeraars met beroepsonderwijs én inburgering kan helpen een zinvol bestaan op te bouwen. Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet op de inburgering in werking. De wet voorziet onder meer in de aanbesteding van inburgeringsonderwijs door gemeenten. De VNG en de MBO Raad hebben met de ministeries onder meer afgesproken dat gemeenten extra middelen ontvangen voor de instroom in de onderwijsroute in 2022.

➡ BENCHMARK MBO 2020: SCHOLEN BEREIDEN ZICH VOOR OP KRIMP

De benchmark biedt scholen strategische informatie doordat zij hun eigen prestaties kunnen spiegelen aan die van collega-scholen en van de totale sector. In deze 16e benchmark worden de financiële prestaties van de mbo-scholen en het studiesucces van de studenten getoetst.

Financiële positie van scholen verbeterd

Over het geheel genomen is de sector financieel gezond. De financiële positie van scholen is verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Daarnaast is het aandeel van het budget dat naar direct onderwijspersoneel ging, in 2020 gestegen.

Vorbereiden op krimp

De sector bereidt zich voor op de verwachte daling van het aantal studenten in het mbo. Nu al zijn er scholen in krimpgebieden waarbij de studentenpopulatie met 25% is afgenomen. Daartegenover zijn er scholen die nog altijd een groei in de studentenpopulatie laten zien. Het is voor de sector van belang te zorgen dat zowel groei als krimp op een adequate wijze kan worden opgevangen zonder verlies aan kwaliteit en/of het aanbod in de regio.

Studiesucces toegenomen

In 2020 is het studiesucces na enkele jaren van daling, vrij fors toegenomen, met 2,5 procentpunt tot 73 procent. Dat betekent dat in 2020 aanzienlijk meer studenten het mbo hebben verlaten met een diploma dan in 2019. Welk effect de coronacrisis in meerjarenperspectief betekent voor studiesucces zal de komende jaren zichtbaar worden.

Rapport_bouwsteen_studiesucces_2020

REACTIE OP MOTIES VAN DE TWEDE KAMER OVER HET (MBO)

De moties en toezeggingen gaan o.a. over:

- De positie van mbo-leerlingen;
- Stages in het mbo;
- Laaggeletterdheid;

Reactie-op-moties-en-toezeggingen-middelbaar-beroepsonderwijs

ONDERWIJSRAAD WIL PUBLIEK ONDERWIJS BETER BESCHERMEN

De bijlesindustrie groeit fors, net als het aantal privéscholen. Bovendien raken publiek en privaat onderwijs steeds meer verstrengeld. Dit is zorgwekkend, stelt de Onderwijsraad in zijn nieuwste advies. De raad pleit voor een betere bescherming van publiek onderwijs in het advies [Publiek karakter voorop](#).

De AOb ondersteunt de aanbevelingen van de Onderwijsraad. Ook ziet de AOb een oorzaak in het overheidsbeleid van de afgelopen dertig jaar, iets wat in de analyse van de Onderwijsraad ontbreekt. Decentralisatie, schaalvergroting en concurrentie werken privatisering in de hand. Terwijl het belang van een bestuur daardoor wezenlijk kan verschillen met het publieke belang, of dat van het onderwijspersoneel. Het is belangrijk dat het onderwijspersoneel een sterkere positie krijgt en dat de overheid meer de regie gaat nemen. *De AOb stuurde samen met andere onderwijsorganisaties een gezamenlijke brief als reactie op dit advies van de Onderwijsraad.* [Download de brief via deze link](#).

AANPAK STAGEDISCRIMINATIE

Kennisplatform Integratie & Samenleving (KIS) publiceerde een document dat handvatten biedt voor mbo-professionals om stagediscriminatie te herkennen en te voorkomen. In het mbo komt stagediscriminatie op basis van achtergrond regelmatig voor. KIS stelt drie sollicitatieprocedures voor die afwijken van de standaard sollicitatieprocedure met een brief en gesprek. [Stagediscriminatie-voorkomen-hoe-doe-je-dat?](#)

ONDERSTEUNING BIJ STUDIEKEUZE

Mbo-studenten, die een studie hebben gekozen die niet bij ze past, vallen vaker uit. Het is daarom belangrijk om aan het einde van de vmbo-opleiding tijd te nemen voor het maken van de studiekeuze. KIS keek met vmbo'ers en mbo'ers terug op hun studiekeuze: wie is daarbij van invloed geweest en wat hebben ze gemist bij het maken van hun keuze?

Ondersteuning-vmbo-leerlingen-studiekeuze